

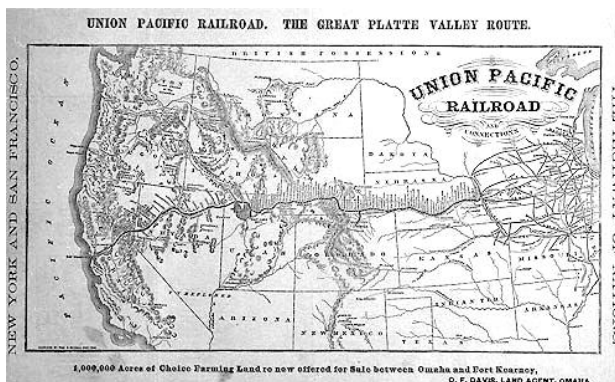
OBČANSKÁ VÁLKA V USA

ÚLOHA 1: Kdy a jak získaly USA nezávislost?

ÚLOHA 2: Popište politický systém USA.

USA před Občanskou válkou

- **1803 – přikoupení Louisiany** – území o rozloze dvou milionů km² bylo odkoupeno od Francie za 15 milionů dolarů, rozloha USA se tímto zdvojnásobila
- **1812-1813 – Anglo-americká válka**
 - kvůli sporům o kanadsko-americkou hranici
 - válka nepřinesla podstatné změny, ale USA ukázaly svou schopnost ubránit svou suverenitu
- **1823 – Monroeova doktrína**
 - vyhlásil ji prezident Monroe
 - Evropské státy se měly držet mimo americký kontinent (včetně Jižní Ameriky) a na oplátku se USA měly držet mimo evropských záležitostí
- **Expanze na západ**
 - **předurčení osudem** – víra v přirozené právo USA šířit svůj vliv a kontrolu po celém americkém kontinentu
 - **Indiánské teritorium v Oklahomě** vzniklo ve třicátých letech devatenáctého století a indiánské kmeny západně od řeky Mississippi byly donuceny se vystěhovat – jejich cesta vešla do historie jako „*Cesta slz*“
 - **válka s Mexikem – 1846-1848**, USA získaly Nové Mexiko, Arizonu a Kalifornii (Texas se připojil již dříve)
 - **Zlatá horečka v Kalifornii** roku 1848
 - **Pony Express**
 - **železnice Union Pacific** – spojila atlantické pobřeží s pacifickým

Příčiny Občanské války

- **Rozdíly mezi Severem a Jihem**

- **Sever** - průmysl, finančníctví, bohatší, lidnatější, otroctví bylo v severních státech nezákonné
- **Jih** - zemědělský, plantáže, ekonomika Jihu byla založena na otrokářství (většinou otroci z Afriky)

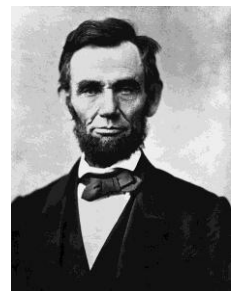
ÚLOHA 3: Jaké plodiny se na jihu pěstovaly?

- **Otroctví**

- nejočividnější důvod války
- severní státy chtěly zakázat otroctví na celém území USA, zatímco jižní státy se obávaly, že jim to zničí ekonomiku
- rovnováha mezi „svobodnými státy“ a „otrokářskými státy“ byla velmi křehká, takže bylo podstatné, zda nové státy přijaté do USA byly svobodné či otrokářské
- **Missouriský kompromis – 1820** – byla to hranice kopírující 36. rovnoběžku, která měla v budoucnu označovat svobodné či otrokářské státy, ale podle kompromisu (výjimka) se Missouri (severně od dělicí linie) se mohlo stát otrokářským státem.

- otroci často žili ve **strašlivých životních podmínkách** – byli prodáváni na otrokářských aukcích, nemohli uzavírat manželství bez povolení a museli celý život (který byl často velmi krátký) sloužit svému pánu jakýmkoliv způsobem
 - mnoho bílých lidí **protestovalo proti otroctví** - Harriet Beecher Stoweová popsala podmínky otroků v knize *Chaloupka strýčka Toma*, mnoho lidí pomáhalo otrokům uprchnout (např. tzv. **podzemní železnice**), **John Brown** zahájil povstání otroků, ale byl uvězněn a popraven
- **Roku 1860** byl zvolen **prezidentem Abrahamem Lincolnem**. Byl to republikán ze severu a byl zastáncem **abolicionismu** (hnutí za zrušení otroctví).
 - Na protest proti tomu **opustila Jižní Karolína Unii** a brzy ji následovalo šest států – Alabama, Georgie, Mississippi, Florida, Louisiana a Texas. Tyto státy utvořily **Konfederaci** a **Jefferson Davis** byl zvolen jejím prezidentem. **Richmond** (ve Virginii) se stal jejím hlavním městem.

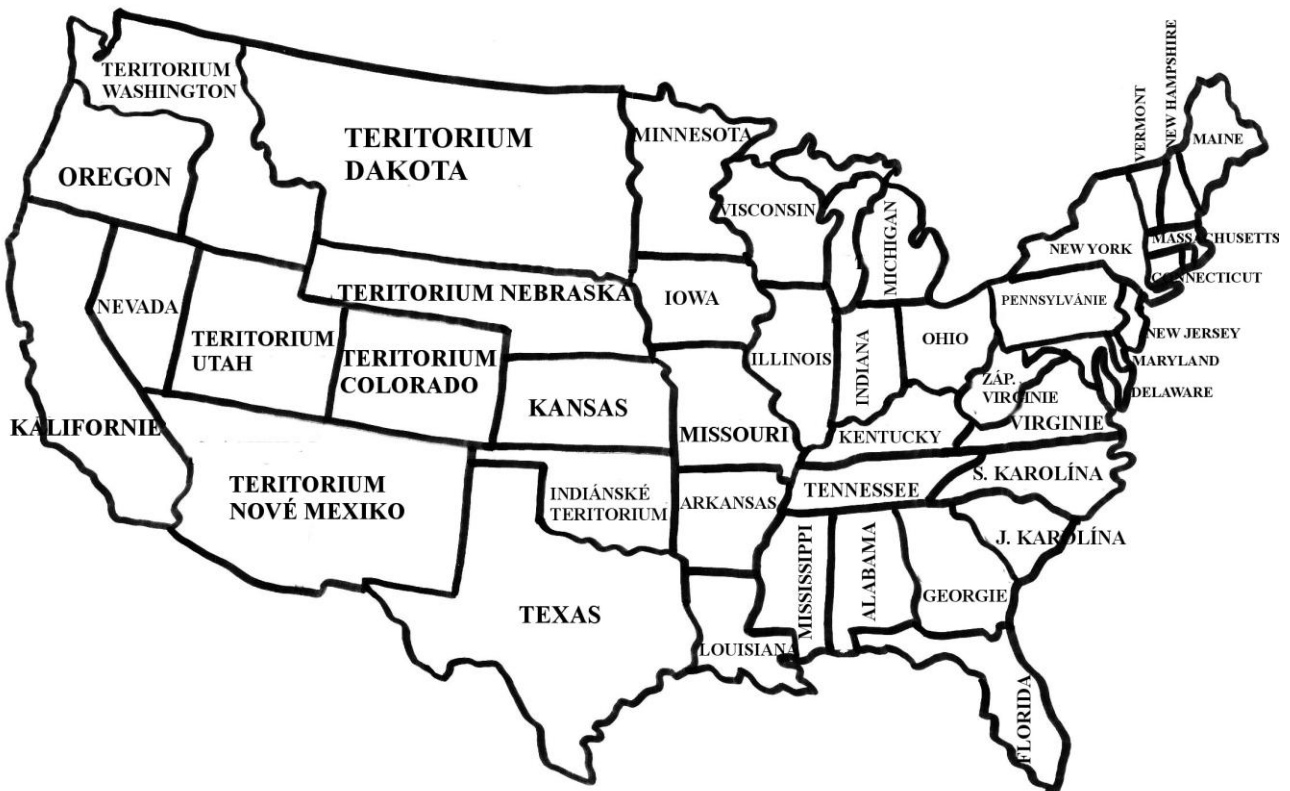

Abraham Lincoln

Občanská válka 1861 – 1865

- Sever (Unie) proti Jihu (Konfederace)
- 1861
 - válku zahájil Sever (=Yankeeové) v dubnu útokem na **Fort Sumter**
 - krátce nato se Severní Karolína, Virginie, Arkansas a Tennessee připojily ke konfederaci
 - v Unii zůstalo pět otrokářských států (Missouri, Kentucky, Západní Virginie, Maryland a Delaware)
 - **bitvy na začátku války většinou vyhrála Konfederace (generál Lee)**
 - Sever zahájil **námořní blokádu** Jihu

ÚLOHA 4: Na mapu odlišnými barvami vyznačte státy, které patřily k Unii a Konfederaci.

- 1862
 - boje v severní Virginii a Marylandu
 - boje o řeku Mississippi (doprava)
 - generál Unie **Grant** dobyl New Orleans
- 1863
 - **karta se obrací – Sever začal postupovat**, zejména díky jmenování nových generálů (Granta a Shermana)
 - Abraham Lincoln vydal **Emancipační proklamaci**, která zakázala otroctví na všech územích pod kontrolou Unie
 - **bitva u Gettysburgu** (Maryland) – generál Lee prohrál, vysoké ztráty na životech, krvavá bitva
Důstojník Unie druhý den hlásil: „*Snažil jsem se projet přes bitevní pole, ale nešlo to, protože všude leželo příliš mnoho těl padlých a raněných na to, abych kůň mohl projet.*“

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

• 1864

- generál Unie **Sherman** dobyl Atlantu a vyplenil hluboký Jih (taktika spálené země)
- generál **Grant** bojoval proti generálu **Leeovi** ve Virginii – urputné boje
- ironií této války bylo, že Jih nakonec ve své snaze odvrátit porážku ozbrojoval své otroky a jako vojáky je posílal bojovat za své pány – a aby byli motivováni, byla jim přislíbena svoboda (po válce)

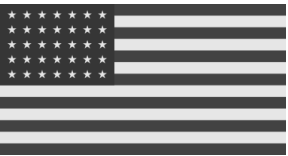
• 1865

- Richmond byl dobyt Unií
- v dubnu **generál Lee podepsal kapitulaci** generálu Grantovi v **Appomattoxu** – válka skončila
- prezident **Lincoln byl zavražděn** Johnem Wilkesem Boothem v divadle
- **Třináctý dodatek** k americké ústavě zrušil otroctví na celém území USA:
„Otroctví i nevolnictví, s výjimkou výkonu trestu za řádně dokázaný zločin, jsou ve Spojených státech a na veškerém území podléhajícím jejich jurisdikci, jsou zakázány.“

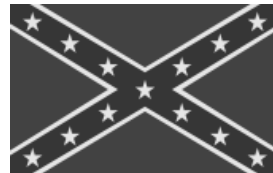
ÚLOHA 5: Přidělte následující rysy do patřičného sloupce:

bohatství	boj o přežití	více železnic
rozloha	větší lidnatost	otroci pro ně chtěli bojovat
průmysl	boj na vlastním území	otroci pro ně museli bojovat
zpočátku lepší velení	námořnictvo	dostatek materiálu (př. zbraní)

Výhody Unie

Výhody Konfederace

Rekonstrukce 1865-1875

- Obdobím rekonstrukce je označováno deset let od konce Občanské války
 - Co bylo obnovováno?
 - Jih - byl poničen válkou (města, plantáže), jeho ekonomika se musela přizpůsobit novým poměrům (zrušení otroctví), mnoho významných a mocných mužů Jihu zemřelo ve válce, kultura staré jižanské éry zanikla
 - USA - bylo potřeba obnovit samotné Spojené státy jako unii, protože válkou došlo ke zprerhání vazeb a narušení důvěry mezi členskými státy
 - Jih se za období rekonstrukce velmi změnil
 - otroci byli svobodní a museli se o sebe nyní postarat sami (domov, zaměstnání atd.) – **bývalí otroci**, často jim byla přidělena půda k obdělávání
 - dále – roku 1869 Patnáctý dodatek ústavy zakázal komukoliv upírat volební právo na základě rasy, barvy kůže nebo předchozího otroctví
 - i přesto byla svoboda otroků odepírána lidmi, kteří chtěli bývalé otroky držet i nadále na nejspodnějším stupni společnosti a oddělené od bílých – byl založen **KKK (Ku Klux Klan)**
- ÚLOHA 6: Co jste četli nebo slyšeli o praktikách Ku Klux Klanu?**

- navíc ze severu přišlo mnoho bílých, kteří hledali na jihu nový začátek

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OPAKOVÁNÍ:

ÚLOHA 7:

Jak se USA rozrůstaly a sílily během první poloviny devatenáctého století?

ÚLOHA 8:

Jaké byly příčiny občanské války v USA?

ÚLOHA 9:

Proč byl Jih poražen?

ÚLOHA 10:

S jakými důsledky války se USA potýkaly ještě ve dvacátém století?